

9.4.2024

JulkiCT

Niko Ruostetsaari, Päivi Anttila

Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman ohjausryhmä

Aika Tiistai 9.4.2024 klo 8:00–10:00

Paikka Microsoft Teams -kokous

Osallistujat	Jarkko Levasma Katja Väänänen Saku Airosmäe Petri Pipatti Maaria Bäckblom Tiina Etelämäki Pirjo Huttunen Antti Jussila Marko J. Jalkanen Timo Kaartosalmi Elisa Kettunen Artem Kuosti Tiina Kuoppa Timo Makkonen Tapio Matinmikko Ismo Parviainen Petteri Ohvo Mika Tuikkanen Timo Salovaara Emily Strohm Maija Valta Teemupekka Virtanen	ICT-johtaja, valtiovarainministeriö (pj.) tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö (varapj) ylijohtaja, Verohallinto ylitarkastaja, Poliisihallitus, (varajäsen) johtava asiantuntija, Traficom johtava asiantuntija, Vanhustyön keskusliitto ry IT-kumppanuus-palveluiden päällikkö, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue palvelujohtaja, Kansaneläkelaitos suunnittelija, Pääesikunta (varajäsen) tietoturvajohdaja, Pääesikunta kehittämispäällikkö, Suomen Kuntaliitto ohjelmapäällikkö, Moniheli ry erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö yksikönpäällikkö, oikeusministeriö tietohallintojohtaja, Oulun kaupunki johtava asiantuntija, sisäministeriö kehittämispäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö tietohallintoasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö (varajäsen) ylijohtaja, Digi- ja väestötietovirasto erityisasiantuntija, SOSTE ry hankejohtaja, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Asiantuntijat	Kari Hämäläinen Niklas Vainio Annette Hotari Maria Juka-Lahdenperä Emilia Laitala Sami Aalto Niko Ruostetsaari Päivi Anttila	erityisasiantuntija, oikeusministeriö lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö (siht.)

Poissa

Sasa Haavisto
Antti Vertanen

tietohallintopäällikkö, Poliisihallitus
tietohallintojohtaja, maa- ja metsätalousministeriö

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.00.

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen asialista.

Päätös: Hyväksyttiin.

2. Tervetuloa ja esittäytymiset

Osallistujat esittäytyivät lyhyesti ja kertoivat odotuksistaan ohjelmalle.

3. Ohjelmakokonaisuuden esittely ja ohjelmasuunnitelman käsittely (Liitteet 1a-b)

Esittelijä: Niko Ruostetsaari, VM

Käytiin läpi ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman kokonaisuutta ja ohjelmasuunnitelma sisältäen keskeiset tavoitteet.

Nykytilassa sähköinen tiedoksianto on erilliseen suostumukseen pohjautuva. Digi- ja väestötietovirasto ylläpitää tukipalvelulain 11 § mukaista rekisteriä käyttäjien antamista sähköistä tiedoksiantomenettelyä koskevista yleisistä suostumuksista. 1,3 miljoonaa kansalaista on antanut suostumuksen vastaanottaa viranomaisilta sähköisiä tiedoksiantoja Suomi.fi-viestien kautta. Digitaalisia kansalaisia on kuitenkin paljon enemmän, esimerkiksi vahvaa sähköistä Suomi.fi-tunnistautumispalvelua käyttää n. 4,3 miljoonaa kansalaista. Esivalmistelun aikana on arvioitu, että vahvaa sähköistä tunnistautumista käyttävillä henkilöillä olisi lähtökohtaisesti edellytykset myös tiedoksiantojen vastaanottamiseen sähköisesti.

Ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää toimenpiteitä koskien lainsäädäntöä, Suomi.fi-viestien teknistä kehittämistä, hallinnon asiakkaiden ja viranomaisten informaatio-ohjausta sekä tukitoimia viranomaisille palvelun käyttöönottamiseksi. Hallituskauden aikana kehitystyö aloitetaan koskien ensisijaisesti digitaalista viranomaisviestintää, jolla tässä yhteydessä tarkoitetaan viranomaisten kansalaisille toimittavia sähköisiä tiedoksiantoja. Tavoitteena on, että sähköisesti asioivat kansalaiset saavat viranomaisten lähettämät tiedoksiannot ensisijaisesti sähköisesti. Nykytilassa viranomaiset lähettävät pääsääntöisesti tekemänsä tiedoksiannot asiakkaalle postitse paperilla, ellei

asiakas ei ole antanut erikseen suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon. Samalla, kun sähköisen asioinnin ensisijaisuutta edistetään, on huolehdittava, että tarjolla on myös vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia.

Siirtyminen ensisijaisesti sähköiseen tiedoksiantotapaan toisi julkiselle hallinnolle säästöjä ja tehostaisi viranomaisprosesseja sekä tarjoaisi yhä useammalle kansalaiselle ajasta ja paikasta riippumatonta asiointia. Koko julkiselle hallinnolle tavoiteltavat säästöt olisivat arviolta noin 58,8 miljoonaa euroa vuodessa. Suorat säästöt muodostuisivat paperikirjeiden korvautuessa sähköisillä tiedoksiannoilla.

Ohjelman ohjauksesta vastaa valtiovarainministeriö, joka on asettanut ohjelman ja siihen sisältyvän ohjausryhmän toimikaudelle 27.3.2024-31.12.2027. Ohjelman käytännön toteutuksesta Suomi.fi-palveluiden teknisen ja toiminnallisen kehittämisen, muutoksen tuen sekä viestinnän ja markkinoinnin osalta vastaa Digi- ja väestötietovirasto. Lainsäädännön valmistelusta vastaavat valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö yhteistoiminnassa muiden hallinnonalojen kanssa. Ohjelman etenemistä seurataan tarvittavissa määrin yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmässä, digitoimistossa ja sen yhteistyöryhmissä sekä osana tuottavuusohjelman toimeenpanoa.

Käydyssä keskustelussa tavoitteissa toivottiin korostettavan enemmän tehokasta digitaalista tiedoksiantoa, ja että Suomi.fi-viestien hyödyntäminen on keino siihen. Pidettiin tarpeellisena selvittää edellytykset ja keinot mahdollistaa viranomaispostin lähettäminen yksityisiin digipostipalveluihin. Tuotiin kuitenkin esille huolena yksityisten postipalveluiden mukaan ottamiseen liittyvät haasteet viranomaiskentälle. Voi johtaa siihen, että järjestelmiin liittyvissä teknisissä ongelmissa viranomaisen joutuu selvittämään myös yksityiselle toimijalle kuuluvaa ongelmaa, vaikka viranomaisen olisikin lähettäjän roolissa.

Keskustelussa tuotiin esille, että tulisi myös tarkistaa, etteivät tärkeät viestit jäisi huomaamatta roskapostilaatikkoon yms. Paperikanavaan sisältyy luultavasti enemmän epävarmuuksia kuin sähköiseen, mutta nykyisin ihmiset suhtautuvat kriittisemmin digitaalisiin välineisiin erilaisten huijausyritysten vuoksi.

Keskustelussa kysyttiin myös muiden Suomi.fi-palvelujen kehittämisestä, esim. valtuudet-palvelun osalta. Keskustelussa vastattiin, että ohjelmassa keskitytään ensisijaisesti tiedoksiantoasiaan. Keskeinen elementti on viestit-palvelu, mutta myös tunnistus- ja valtuudet-palvelut ovat tarkastelussa mukana käytettävissä olevien resurssien salliessa. Valtuuksien osalta tarkastelussa, miten jo tehdyistä investoinneista saataisiin parhaiten hyötyä, odotusten tulee olla kuitenkin realistiset.

Täydennettiin myös huomioitavaksi, että koska kunnilla on paljon digitaalisia palveluita, esim. Lupapiste, jossa viestintä ja päätös tapahtuvat järjestelmän sisällä, miten sähköinen tiedoksianto linkittyisi näiden järjestelmien toimintaan parhaalla mahdollisella tavalla. Suomi.fi-viestien roolia suhteessa eri asiointipalvelujen toimintaan tulee kirkastaa.

Keskustelussa lisättiin, että tulisi ratkaista, missä asiakas/kansalainen ylläpitää yhteystietojaan, jotta se olisi mahdollisimman selkeää asiakkaalle. Ehdotettiin vaihtoehtoiseksi herätteeksi tekstiviestiä ja sen voisi määritellä tarvittaessa maksulliseksi lisäpalveluksi. Pidettiin tarpeellisena edistää myös mobiilisovelluksen käyttöönottoa laajemmin, koska se parantaa asiakaskokemusta.

Keskustelussa tuotiin esille merkittävänä näkökulmana erityisryhmät ja niihin liittyvä puolesta asiointin sujuvuus erilaisissa valtuutuskominaatioissa. Puolesta asiointi voi koskea osaa palveluista tai kaikkia palveluita. Ohjaus digituen piiriin tulisi olla tehokas ja saavutettava. Osalta ihmisistä taidot löytyvät, mutta asiointiin tarvittavia laitteita ei välttämättä ole. Pidettiin tärkeänä kehittää asiointipisteitä, jotta viestien käsittely ja asiointi onnistuvat yksityisyyden suojaan kunnioittaen.

Vanhustyön keskusliiton edustaja toi esille, että heidän verkostoissansa on potentiaalista asiakasryhmää testaamaan esimerkiksi viestinnällisiä elementtejä kehittämiseen liittyen.

Päätösesitys: Hyväksytään ohjelmasuunnitelma ja ohjelman tavoitteet. Kirjataan ylös keskeiset huomiot jatkovalmistelua varten.

Päätös: Ohjelmasuunnitelma ja ohjelman tavoitteet hyväksyttiin. Keskeiset huomiot kirjattiin jatkovalmistelun tueksi.

4. Lainsäädäntöhankkeen asettaminen ja säädösvalmistelutyön eteneminen (Liite 2)

Esittelijä: Emilia Laitala, VM

Valmistelua on tehty valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön välisessä yhteistyössä, ja valmisteltu alustava sääntelymalli hallitusohjelman kirjauksen toteuttamiseksi. Säädösmuutokset koskisivat molempien ministeriöiden lainsäädäntöjä. Lainsäädäntöä valmistellaan vuosien 2024 ja 2025 aikana ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan alkuvuodesta 2026.

Kansalaisten näkökulmasta alustavan sääntelymallin mukaan vahvaa sähköistä Suomi.fi-tunnistautumista käyttäville kansalaisille luotaisiin Suomi.fi viestit-tili, mistä heitä informoitaisiin. Käytännössä erillistä suostumusta sähköiseen

tiedoksiantoon ei vaadittaisi. Lähtökohtaisesti kansalaisella on mahdollisuus kieltää olla ottamatta vastaan viestejä omalla ilmoituksella, jolloin henkilö siirtyisi paperikanavaan. Valmistelussa korostuu oikeusturva ja yhdenvertaisuuden huomioiminen. Keskeinen huomioitava näkökulma on varmistaa, että tiedoksiannot tulevat perille.

Viranomaisten näkökulmasta tukipalvelulain 5 § nojalla käyttövelvoitteen alaiset viranomaiset lähettäisivät tiedoksiannot ensisijaisesti Suomi.fi-viestien kautta sähköisesti kansalaisille, joilla on Suomi.fi-viestit luotuna ja käytössä. Viranomainen toimittaa asiakirjan Suomi.fi-viesteihin tai tiedon Suomi.fi-viesteihin siitä, että varsinainen asiakirja on luettavissa viranomaisen omassa asiointipalvelussa. Muilla viranomaistehtäviä hoitavilla tahoilla, kuten julkista hallintotehtävää hoitavilla yksityisillä olisi edelleen oikeus käyttää Suomi.fi-viestejä. Sähköinen tiedoksianto tapahtuisi nykytilaa vastaavasti mahdollistamalla tavallisen ja todisteellisen tiedoksiannon.

Lainsäädäntötyöryhmän nimeämispyynnöt ovat lähteneet liikkeelle, sen toimikausi ulottuisi vuoden 2025 maaliskuun loppuun. Lainsäädäntötyöryhmä asettaa itsenäisesti toimivan alatyöryhmän oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutostarpeiden arviointia varten. Tavoitteena on, että tarvittavat lainsäädäntömuutokset tulisivat voimaan siten, että ne mahdollistavat digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden ja sitä kautta tavoiteltujen kustannussäästöjen toteutumisen vuoden 2026 alusta lukien. Lainsäädäntötyöryhmän on kuultava keskeisiä kansalaisjärjestöjä ja viranomaisia, joiden tehtäviin kuuluu yhdenvertaisuuden edistäminen.

Keskustelussa pyydettiin huomioimaan, ettei kaikilla ole sähköpostitiliä tai eivät halua luovuttaa sitä eteenpäin. Tällä hetkellä ottaessaan Suomi.fi-viestit käyttöön, tulee antaa sähköpostiosoite. Tätä tullaan käymään tarkemmin kohdennetusti läpi.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Käydyssä keskustelussa ehdotettu sääntelymalli sai kannatusta. Yhdenvertaisuusnäkökulma ja asiakkaan puolesta asiointi ja digituki tärkeää pitää mukana. Myös tehostettu viestintä muutoksesta nostettiin esille.

5. DVV:n toimeenpanohankkeen esittely ja ohjaavien suunnitelmien käsittely (Liitteet 3a-c)

Esittelijä: Annette Hotari, DVV

Käytiin läpi Digi- ja väestötietoviraston toimeenpanohankkeen tavoitteet ja ohjaavat suunnitelmat. Toimeenpanohankkeen tavoitteena on, että mahdollistetaan teknisesti ja toiminnallisesti, että Suomi.fi-viestit toimii säädösratkaisun

edellyttämällä tavalla. Vuonna 2024 työ painottuu hankkeen tarkempaan suunnitteluun, sidosryhmätyöskentelyyn sekä teknisten ja toiminnallisten ominaisuuksien kehittämiseen (mm. käytettävyys) siltä osin, kuin sitä on mahdollista tehdä riippumatta myöhemmin vuoden 2024 selkiytyvästä lainsäädännön linjasta ja vaikutuksista kehittämiseen. Kesään 2024 mennessä tuotetaan tarkennettu Suomi.fi-viestien nyky- ja tavoitetilan koonti pohjautuen mm. DVV:n asiakasymmärrysaineistoihin. Viestien käyttöönotoista ja käyttökokemuksesta on paljon olemassa olevaa tietoa, kuten myös suomalaisten digiosaamisesta ja digituen tarpeista. Aineistoa täydennetään tiedonkeruulla tarvittavilta osin koskien mm. Suomi.fi-viestien asiakasorganisaatioita ja loppukäyttäjiä.

Vuoden 2024 loppuun mennessä Digi- ja väestötietovirasto pystyy tarjoamaan tutkittua tietoa toimenpiteiden pohjaksi sekä kansalaisten että viestejä käyttöönottavien ja jo käyttävien organisaatioiden näkökulmasta, erityisesti kustannushyötyjen saavuttamisen ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Tietoa hyödynnetään Suomi.fi-viestien kehittämisen, digituen sekä viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Päätösesitys: Hyväksytään hankesuunnitelma ja toimintasuunnitelma. Kirjataan ylös keskeiset huomiot jatkovalmistelua varten.

Päätös: Hankesuunnitelma ja toimintasuunnitelma hyväksyttiin.

6. Muut asiat

Ohjausryhmän kokousten seuraavat ajankohdat:

- 28.5. klo 14–16
- 29.8. klo 12–14

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kl. 10.00.

Liitteet

Liite 1a Ohjelmasuunnitelma
Liite 1b Ohjelmasuunnitelman esitysmateriaali (ppt)
Liite 2 Esitysmateriaali alustavasta sääntelymallista
Liite 3a DVV:n kehityshankkeen hankesuunnitelma 2024–2027
Liite 3b DVV:n kehityshankkeen toimintasuunnitelma 2024
Liite 3c DVV:n kehityshankkeen esitysmateriaali (ppt)